

Sygn. akt I.Ca 116/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aneta Ineza Sztukowska
-----------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa easyDEBT Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko T. N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda easyDEBT Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Augustowie V Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w S. z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie sygn. akt V C 317/17

oddala apelację.

SSO Aneta Ineza Sztukowska

Sygn. akt I.Ca. 116/18

UZASADNIENIE

Powód- easyDEBT Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. N. kwoty 484,70 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, iż roszczenie swoje wywodzi z wierzytelności nabytej od pierwotnego wierzyciela F. Bank p.l.c. z tytułu umowy pożyczki o numerze (...) zawartej z pozwanym w dniu 12 września 2014 roku.

Pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska w sprawie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 30 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w Augustowie V Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w S. powództwo oddalił.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd I instancji wskazał, iż powód, na dowód dochodzonego roszczenia, złożył wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego Nr (...) z dnia 24 sierpnia 2017r., poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopię umowy sprzedaży wierzytelności, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji (k. 9), wezwanie do zapłaty oraz wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych. Dowody te nie mogły, zdaniem Sądu I instancji,

doprowadzić do uwzględnienia powództwa w drodze wyroku zaocznego. Nie wykazywały bowiem zasadności roszczenia zgłoszonego w pozwie.

Sąd Rejonowy podkreślił, że zgodnie z art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.) księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (ust.2). Sąd Rejonowy zauważył też, że cyt. przepis art. 194 ust. 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi został dodany w wyniku nowelizacji poprzedzonej orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego i obowiązuje od dnia 20 lipca 2013r. Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 11 lipca 2011r. (P 1/10, OTK-A 2011, nr 6, poz. 53), uznał bowiem, że art. 194 u.f.i. w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji RP oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji RP. Orzeczenie to, będące konsekwencją wyroku TK z dnia 15 marca 2011r., P 7/09, OTK-A 2011, nr 2, poz. 12, odnoszącego się do dokumentów wystawianych przez banki na podstawie art. 95 ust. 1 prawa bankowego, oparte zostało na założeniu, że fundusz sekurytyzacyjny, będąc uprawnionym do nabywania wierzytelności od wszelkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, którym nie przysługują przywileje analogiczne do określonego w art. 194 u.f.i., znajduje się w toku postępowania cywilnego w niezasadnie uprzywilejowanej pozycji względem pozwanego, którego obciąża ciężar zaprzeczenia prawdziwości dokumentu urzędowego (art. 252 kpc) posiadającego w tym postępowaniu szczególną moc dowodową. Powyższe uprzywilejowanie, nieznajdujące uzasadnienia w odniesieniu do podmiotów niezwiązanych w żaden sposób z realizacją zadań publicznych, narusza zasadę określoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP rozumianą jako zapewnienie "równości broni" stron postępowania (por. wyroki TK z dnia 12 grudnia 2006 r., P 15/05, OTK-A 2006, nr 11, poz. 171, oraz z dnia 19 lutego 2003 r., P 11/02, OTK-A 2003, nr 2, poz. 12).

Wobec powyższego, jak podkreślił Sąd I instancji, w obecnym stanie prawnym do oceny prawnej mocy dowodowej wyciągów z funduszu sekurytyzacyjnego nie mają zastosowania przepisy prawa cywilnego stanowiące, iż dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 kpc) a strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić (art. 252 kpc). Sąd I instancji zauważył też, że nawet gdyby przyjąć, iż domniemanie prawne z art. 244 § 1 kpc obowiązywałoby w stosunku do wyciągu z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego, to odnosić się ono mogłoby co najwyżej do faktu nabycia przez fundusz konkretnej wierzytelności, nie obejmowałoby zaś samego faktu istnienia tej wierzytelności. O ile zatem należałoby przyjąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdzałby fakt dokonania cesji (nabycia wierzytelności), o tyle do wykazania skuteczności tego nabycia w świetle prawa cywilnego lub szerzej – do wykazania istnienia wierzytelności w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu, konieczne byłoby przedstawienie przez fundusz odpowiednich dowodów. Na poparcie tego stanowiska Sąd I instancji odwołał się przy tym do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w wyroku z dnia 11 grudnia 2012r. w sprawie I ACa 652/12 i do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2009r. w sprawie sygn. akt III CZP 65/09).

Uwzględniając powyższe, Sąd I instancji skonstatował, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nie stanowi wystarczającego dowodu na potwierdzenie istnienia wierzytelności, jej wysokości i wymagalności. Nie ma bowiem mocy dokumentu urzędowego. Może być jedynie potraktowany jako dokument prywatny, stanowiący dowód tego, iż osoba która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Sąd I instancji skonstatował też, że również treść umowy sprzedaży wierzytelności załączonej do pozwu, ani wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji nie stanowią dowodu istnienia wierzytelności będącej przedmiotem cesji. Zgodnie, bowiem z przepisem art. 516 kc zbywca wierzytelności ponosi względem nabywcy odpowiedzialność za to, że wierzytelność mu przysługuje. Oznacza to, że samo oświadczenie cedenta o treści wskazanej przez powoda nie może być wyłącznym dowodem potwierdzającym wymagalność wierzytelności przysługującej powodowi, skoro ustawodawca przewidział odpowiedzialność cedenta za wady prawne cedowanej wierzytelności, w tym w zakresie zarówno faktu istnienia wierzytelności, jak i rozmiaru określonego w umowie. Jeśli natomiast przesłanki i zasady odpowiedzialności zbywcy wierzytelności nie są określone w przepisach regulujących stosunek wewnętrzny, zasadne jest zastosowanie w tym zakresie przepisów regulujących odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 i n. kc); tak też K. Z. (w:) E. G., Komentarz, 2006, s. 891; H. C. (w:) G. B., Komentarz, t. I, 2006, s. 670). Ponadto przedmiotem przelewu co do zasady może być wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać, Powinna ona być też w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 maja 1999 roku, III CKN 423/98 (Legalis nr 45902), konieczne jest wyraźne określenie stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność. Wymaga się oznaczenia stron tego stosunku oraz przedmiotu świadczenia. W kontekście powyższego, Sąd I instancji zaakcentował, że w niniejszej sprawie brak jest załącznika do umowy cesji czy to w wersji papierowej czy to w wersji elektronicznej. Sam wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji nie poświadczony za zgodność z oryginałem wymogom tym nie jest w stanie sprostać.

Końcowo zaś Sąd Rejonowy skonstatował, że istnienia wierzytelności dochodzonej pozwem nie dowodzi skierowane do pozwanego pismo z dnia 23 stycznia 2017r., co do którego brak jest również dowodu faktycznego nadania i doręczenia adresatowi. Jednocześnie Sąd ten zauważył, że kwota zadłużenia wskazana w ww. piśmie jest różna od dochodzonej pozwem.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie prawa procesowego, tj.:

a) art. 339§2 kpc przez jego niezastosowanie i oddalenie powództwa w sytuacji, gdy strona pozwania nie stawiała się na rozprawę, co obligowało Sąd I instancji do przyjęcia za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, ponieważ nie budziły one uzasadnionych wątpliwości oraz nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa

b) art. 232 kpc przez nieuzasadnione przyjęcie, że strona powodowa nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawnej, w szczególności w zakresie zasadności dochodzonego zobowiązania strony pozwanej względem strony powodowej, podczas gdy powód przedstawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, które to wobec niestawienia się przez pozwanego na rozprawę i niezajęcia stanowiska w sprawie powinny być uznane za dowody wystarczające do udowodnienia zasadności dochodzonego roszczenia

c) art. 230 kpc w zw. z art. 229 kpc poprzez ich niezastosowanie i pominięcie okoliczności, że fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały przyznane przez stronę pozwaną w sposób konkludentny wobec niekwestionowania przez nią faktów w toku procesu

d) art. 233§1 kpc w zw. z art. 231 kpc poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz dokonanie jego dowolnej, sprzecznej z zasadami logiki i obiektywizmu oceny, a w szczególności w zakresie rzekomego nieudowodnienia zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia, podczas gdy powód przedłożył do akt niniejszej sprawy materiał dowodowy wykazujący zarówno przejście wierzytelności na powoda, a co za tym idzie – legitymację czynną strony powodowej, jak również zasadność dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 194 ust. 1 i 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi przez ich niewłaściwą wykładnię i uznanie, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego roszczenia, podczas gdy sam wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu stanowi dowód tego, że określona kwota wierzytelności jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tej księdze zdarzenia, co powoduje wobec nieprzedstawienia przez pozwanego odmiennych dowodów, konieczność uznania, że dokument w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdza wysokość i zasadność dochodzonego roszczenia.

W świetle powyższego powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa apelacyjnego według norm przepisanych wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Pozwany T. N. odpowiedzi na apelację nie złożył.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zgromadzony w sprawie niniejszej materiał dowodowy został przez Sąd I instancji oceniony zgodnie z wymaganiami prawa procesowego, w tym też zgodnie z art. 229 kpc, 230 kpc, 231 kpc, 232 kpc, 233 kpc oraz 339 kpc, których obrazę zarzucono w apelacji. Zgodzić należy się przy tym z Sądem Rejonowym, że materiał ten nie dawał podstawy do poczynienia ustaleń faktycznych uzasadniających roszczenie powoda.

Wbrew przekonaniu powoda wyrażonemu w apelacji, okoliczność, iż pozwana twierdzeniom pozwu nie zaprzeczyła (nie zajmując zresztą w ogóle merytorycznego stanowiska w sprawie) nie oznacza, że w sprawie niniejszej zachodziły przesłanki do uznania, iż fakty przytoczone przez powoda (w zakresie wysokości zobowiązania) uznać należało za przyznane przez pozwaną (art. 230 kpc) tudzież prawdziwe (art. 339§2 kpc). Przewidziane w art. 339 § 2 kpc domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy strony faktycznej wyroku i zastępuje postępowanie dowodowe tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972, z. 7-8, poz. 150). Sąd Rejonowy wskazał na istnienie tych wątpliwości w uzasadnieniu pisemnym wyroku i stanowisko jego w tym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela. W kontekście powyższego godzi się też zauważyć, że powód w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji posiadał świadomość, iż nie doszło do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, o co w pozwie wnosił. Zwrócić zaś należy uwagę, że zgodnie z treścią art. 498§1 kpc w sprawach, w których powód dochodzi roszczenia pieniężnego – co do zasady – wydawany jest nakaz zapłaty. Dopiero wtedy, gdy roszczenie – według treści pozwu – jest 1) oczywiście bezzasadne lub 2) gdy przytoczone w pozwie okoliczności budzą wątpliwości albo 3) gdy zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego lub miejsce pobytu pozwanego nie jest znane tudzież 4) jeśli doręczenie mu nakazu zapłaty nie może nastąpić w kraju, nakaz zapłaty wydany być nie może (art. 499§1 kpc). Jako że w sprawie niniejszej przesłanki negatywne wydania nakazu zapłaty wskazane powyżej pod numerem 3 i 4 bezspornie nie zachodziły, skierowanie sprawy do rozpoznania w postępowaniu zwykłym a nie upominawczym stanowić winno dla powoda (reprezentowanego przez fachowego pełnomocnika) czytelny sygnał, iż żądanie pozwu oceniane jest przez Sąd I instancji co najmniej jako budzące wątpliwości, jeśli nie oczywiście bezzasadne. Mimo powyższego powód nie przejawiał dostatecznej inicjatywy w kwestii wykazania okoliczności podnoszonych w pozwie, z których wywodził skutki prawne (a nawet zaniechał stawiennictwa na rozprawie, gdzie mógł ewentualnie wątpliwości Sądu rozwiać). W tej sytuacji, zarzut apelacji dotyczące się naruszenia art. 339§2 kpc uznać należało za całkowicie chybione.

Co się zaś tyczy podnoszonych zarzutów naruszenia art. 232 kpc. i art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 231 kpc, to podkreślić należy, że skuteczne ich podniesienie w postępowaniu apelacyjnym wymaga wykazania, iż Sąd I instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego - to bowiem jedynie może być przeciwstawiane uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna

także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Nie jest natomiast w tym zakresie wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie innej niż ocena sądu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 06 listopada 1998 r. w sprawie II CKN 4/98 niepubl. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r. w sprawie V CKN 17/2000 OSNC/2000/10/189, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 05 sierpnia 1999 r. II UKN 76/99 OSNAPiUS 2000/19/732).

Uwzględniając powyższe nie można, zdaniem Sądu Okręgowego, zgodzić się z apelującym, by Sąd I instancji oceniając materiał dowodowy zebrany w sprawie niniejszej dopuścił się naruszenia zasad logicznego rozumowania lub dokonał oceny materiału dowodowego wewnątrznie sprzecznej tudzież niepełnej. Sąd Okręgowy podziela przy tym konstatację Sądu I instancji, iż dowody przedstawione przez powoda na poparcie żądania wykazują de facto to jedynie, że powód zawarł w dniu 28.12.2016 r. z F. Bank p.lc. umowę cesji wierzytelności, której przedmiotem stanowiła m.in. wierzytelność F. Bank p.lc. względem pozwanej z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 12.09.2014 r. Dowody te nie wykazują natomiast, że wierzytelność z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 12.09.2014 r. rzeczywiście F. Bank p.l.c wobec pozwanej przysługiwała. Żaden z tych dowodów nie dotyczy bowiem stosunku podstawowego pomiędzy zbywcą wierzytelności a pozwaną wobec czego nie da się stwierdzić czy stosunek ten (umowa pożyczki nr (...) z dnia 12.09.2014 r.) rzeczywiście istniał, a jeśli tak, to jaka jest aktualna wysokość zobowiązania pozwanej z powyższego tytułu. Sąd Okręgowy stanowczo zauważa przy tym, że takiego stosunku podstawowego nie może potwierdzić tudzież wykreować umowa cesja wierzytelności tudzież dokumenty wystawione następnie na jej podstawie (wyciąg z elektronicznego załącznika, wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej). Wywody Sądu I instancji w powyższym zakresie są słuszne i zasługują na aprobatę.

Mając wszystko powyższe na uwadze, z mocy art. 385 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSO Aneta Ineza Sztukowska